

Pöytäkirja

Toisen asteen koulutuksen yhteistyön ja järjestäjä rakenteen kehittäminen VN/26808/2021

Toisen asteen koulutuksen kehittämisen seurantar ryhmän 4. kokous

Aika: maanantai 28.3.2022 klo 13.00–15.00

Paikka: Teams-etäkokous

Osallistujat:

Veli-Matti	Lamppu	Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
Jukka	Kujala	Ammatilliset erityisoppilaitokset (AMEO-verkosto)
Jussi	Sutinen	Pro Lukio ry
Melina	von Kraemer	Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf
Jutta	Vihonen	Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
Anu	Haapasalo	Suomen Oppisopimusosaajat ry
Aliisa	Toivanen	Suomen Lukiolaisten Liitto ry (SLL)
Mauri	Ronimus	Aikuislukioliitto ry
Markku	Moisala	Yksityiskoulujen Liitto ry
Tiina	Immonen	Elinkeinoelämän Oppilaitokset EOL ry
Åsa	Stenbacka	Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry
Mirja	Hannula	Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
Marja	Vartiainen	Suomen Yrittäjät ry
Mikko	Valtonen	Keskuskauppakamari ry
Miika	Sahamies	Akava ry
Riina	Nousiainen	STTK ry
Kirsi	Rasinaho	Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Susanna	Aro	Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.
Ulla	Westermarck	Kirkon työmarkkinalaitos
Hannu	Freund	Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Tuomo	Laakso	Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry
Jussi-Pekka	Rode	Sivistystyönantajat ry
Kyösti	Värri	Suomen Kuntaliitto ry
Minna	Nieminen	Työ- ja elinkeinoministeriö
Arja	Ruponen	Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
Merja	Salmi	Valtiovarainministeriö
Arto	Pekkala	Opetushallitus
Samuli	Maxenius	Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Jyrki	Huusko	Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
Jutta	Virolainen	CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy
Helena	Ahonen	Suomen Kansanopistoyhdistys - Finlands Folkhögskolförening ry
Jukka O.	Mattila	Suomen Lähilukioyhdistys ry
Tiina	Tähkä	Ylioppilastutkintolautakunta
Juha	Järvinen	Suomen konservatorioliitto
Seppo	Hänninen	Opetushallitus

Petri	Lempinen	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Ville	Heinonen	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Heikki	Blom	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kari	Korhonen	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Tarja	Koskimäki	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Tomi	Kytölä	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Victor	Nyberg	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Johannes	Peltola	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Mari	Pastila-Eklund	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Minna	Polvinen	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Jari	Rajanen	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Seija	Rasku	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Piritta	Sirvio	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Marika	Bäckman	Opetus- ja kulttuuriministeriö

Asialista:

1. Kokouksen avaaminen ja edeltävän kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Kokous avattiin klo 13.01 ja edellisen kokouksen 1.3.2022 pöytäkirja todettiin hyväksytyksi.

2. Koulutuksen järjestämistavan, toimintamallien ja yhteistyön kehittäminen

Jari Rajanen esitteli asiakohdan ja avasi keskustelun rakenteellisen kehittämisen suuntaviivoista. Petri Lempinen täydensi, että valmistelun lähtökohtana on ylläpitäjäneutraaliteetti ja tarkoitus on, että toisen asteen koulutus on jatkossakin luvanvaraista. Tulevaisuudessa toimipisteverkot näyttävät kuitenkin erilaisilta väestönkehityksen myötä. Seuranneessa keskustelussa tuotiin esiin, että esityksessä käytetyt käsitteet järjestäjäverkkoa koskevien päätösten tekemisestä paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti ministeriön alaisuudessa eivät olleet selkeitä.

Veli-Matti Lamppu huomautti, että järjestämislupien sisällöllä ja joustavuudella nopeisiinkin muutoksiin on suuri merkitys alueellisten tarpeiden näkökulmasta. Työelämän muutokset ovat usein nopeita ja järjestämislupien perusteella toteuttavien tutkintojen tulisi olla mahdollisimman vapaasti koulutuksen järjestäjien päätettävissä. Nykyinen rakenne on liian jäykkä ja koulutuksen järjestäjien erikoistumista tarvitaan. Myös koulutuksen järjestäjien välistä ja koulutusmuodon sisäistä yhteistyötä pidettiin tärkeinä näkökulmina. Susanna Aro toi esiin ja pyysi merkittäväksi pöytäkirjaan, että tarkasteltaessa isoa koulutuspoliittista kokonaisuutta ja alueellisten tahojen mahdollisuuksia tarvitaan mukaan myös toimialakohtainen tarkastelu. Mirja Hannula kannatti esitystä toimialakohtaisen tarkastelun toteuttamisesta. Alueellinen tarkastelu ei tuota riittävän erikoistunutta koulutusta ja erityistä osaamista yritysten tarpeisiin, vaan koulutuksen palvelukykyä tulee tarkastella valtakunnallisesti. Paikallisen päätöksenteon sijaan ministeriön tulee ottaa voimakkaampi ote järjestämislupatoiminnan ohjauksesta, jotta tuotetaan riittävää osaamista. Ville Heinonen totesikin, että valtakunnallisten tavoitteiden ja paikallisuuden yhteensovittaminen on yksi keskeisistä haasteista.

Esitystä kritisoitiin siitä, että suuntaviivoista on vaikea hahmottaa koulutuksen ohjausjärjestelmän ja rahoituksen kokonaisuutta, mutta hyvänä pidettiin yli vaalikauden kestävästä sitoutumisesta. Ammatillisen koulutuksen reformista toivottiin pohjaa seuraaviin hallituskausiin. Suuntaviivoja pidettiin myös hyvänä lähtökohtana tutkimustietoon perustuvalle kehittämiselle. Tietopohjaa esityksen taustalla ja käytettyä lähdeaineistoa toivottiin jaettavaksi tiedoksi seurantaryhmälle.

Jari Rajanen vastasi ohjausjärjestelmää koskevaan kommentointiin, että itse asiassa käsiteltävänä on järjestämistavan ja yhteistyömallien kehittäminen. Ohjausjärjestelmässä on kyseessä laajempi kokonaisuus, jossa on mukana lainsäädäntö, rahoitus ja järjestämislupiin liittyvät kysymykset. Lisäksi on huomioitava tutkintojen perusteet, joilla pyritään vastaamaan eri alojen tarpeisiin.

3. Katsaus säädöksiin

Piritta Sirvio esitteli yhdistelmäopiskeluun ja kaksoistutkinnon suorittamiseen liittyvät säädökset sekä ammatillisen koulutuksen rahoitusta koskevat muutokset, jotka tulisivat voimaan vuoden 2024 vuoden rahoituksessa. Keskustelua käytiin Tiina Tähkän aloitteesta siitä, onko opiskelijavalintojen muuttamisella tarkoitus lisätä kahden tutkinnon suorittamista ja miten tämä heijastuu jatko-opintoihin hakeutumiseen. Kysymyksiä heräsi muun muassa siitä, kuinka paljon opiskelijalla on oikeus opiskella, kuka määrittelee mihin opiskelijalla on oikeus ja mihin koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus, ja miten kustannus- ja henkilöstövaikutuksia arvioidaan. Piritta Sirvio vastasi, että tarkoituksena ei ole laajentaa opiskelijan subjektiivisia oikeuksia tai järjestäjän velvollisuuksia, kokonaisvaikutuksia tullaan arvioimaan hallituksen esityksessä. Tavoitteena on selkeyttävä ja mahdollistava muutos, sekä tiedottaa yhdenvertaisesti kaikille erilaisista opiskelumahdollisuuksista.

Oppivelvollisuuskoulutuksen perusrahoituksen osalta Kyösti Värri kritisoi sitä, että valmistelussa on puhuttu reaaliaikaisten tietojen käyttämiseen siirtymisestä, mutta rahoitus perustuu kahden vuoden takaiseen opiskelijatoteumaan, ja ehdotti kyseistä kohtaa poistettavaksi. Kari Korhonen totesi, että hän ei ole puhunut reaaliaikaisista tiedoista, vaan toteutuneista. Piritta Sirvio totesi, että kehittämishankkeen jatkotyöskentelyssä ollaan ottamassa huomioon tutkinnon osia pienempien kokonaisuusien rahoittamiseen liittyvät kysymykset.

4. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 15.00.